

vigtige Spørgsmaal; saa mener jeg ogsaa, at Angreb saavel ved Møder, ved Udtalelser her i Tinget og i Pressen bør standse mellem dem, der for Alvor ville arbejde sammen for at naa det ene eller andet Resultat. Jeg erindrer fra den Tid, i Begyndelsen af 90erne, da Forhandlingspolitikken afløste Kamppolitikken og da man senere forberedte det politiske Forlig, at jeg var delagtig i ganske de samme Bestræbelser, som jeg her fører Ordet for. Det kostede nogen Møje at holde disse Højreorganer tilbage fra stærke Angreb paa dem, med hvem vi forhandlede, men saa nogenlunde kunde det dog lykkes, naar man for Alvor vilde, og de følte sig truede af, at der ellers vilde blive taget offentlig Afstand. Jeg tror, det vilde være ret, om man fra alle Sider tog saadanne Hensyn, naar man staar i en Situation som den, hvori vi her befinde os.

Der faldt en anden Bemærkning fra den ærede Conseilspræsident, hvori jeg er enig med ham — selvfølgelig, kunde jeg sige — thi jeg er selvfølgelig enig med ham i, at Forfatningen gør det til en Ret og en Pligt for Regeringen at tage sin Del i Lovgivningsarbejdet. Naar jeg tager denne Bemærkning op, er det, fordi jeg personlig er af den Formening, at naar vi i Sommer ere komne til at behandle det store Spørgsmaal om en Skatterreform i en parlamentarisk Kommission, er det i og for sig ikke heldigt, thi det vilde være en uheldig Statsskik at komme ind paa, naar det blev Sædvane. Det normale og rigtige maa være, at den Art Reformer forberedes af det Ministerium, som til den givne Tid sidder ved Roret, og af dette forelægges for det ene eller det andet af Rigsdagens Ting. Men herom er der allerede gjort Bemærkning af det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Scavenius), og jeg skal her henholde mig til ham, idet jeg gør gældende, at det er den politiske Situation, der er skabt ved Ledelsen fra oven, som har fremtvunget den Tilstand, ifølge hvilken vi have maattet finde os i at gaa den Vej, som sket er. Vi havde ikke nogen anden Vej at gaa for at bringe dette Spørgsmaal til Klarhed og Løsning, og derfor have vi selvfølgelig taget Del i Arbejdet derpaa. Ogsaa herom ytrede den ærede Conseilspræsident sig, idet han i den samme Tale ved Finanslovens første Behandling udtalte, at Spørgsmaalet om en Skatterreform er noget, som er kommet saa stærkt frem og har faaet en saa aktuel Interesse, at der ikke kan være Tale om, at det kan skydes længere ud.

Her maa jeg imidlertid bemærke, at naar Ministeriet tager saadan paa Tingene, som vi nu, ved den højtærede Finansministers Tale, ere komne til Kundskab om, at det gør, er den Holdning, Regeringen indtager over for denne Sag, af den Art, at den truer med, at denne vigtige Sag skydes længere ud. Jeg tror ikke, at den Vej, Regeringen her slaar ind paa, er fremkommelig. Dette er udviklet af, jeg havde nær sagt, alle de Talere, som i Dag have haft Ordet, specielt af det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds og nu af det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds (C. Hage). Jeg gør særlig opmærksom paa Grundlovens Bestemmelse om Valgretten til Landstinget. Saaledes som jeg har opfattet det paagældende Punkt i de Meddelelser, den ærede Finansminister gav os, vil Grundloven ad den Vej forandres, saaledes at Valgretten til Landstinget forandres; vi kunne derfor ikke følge den ærede Finansminister.

Jeg har allerede givet en Antydning om Stillingen for 6—8 Aar tilbage, og i Forbindelse dermed har jeg ogsaa tænkt paa en bestemt Situation, som forelaa i Foraaret 1893. Det vil erindres, at det daværende Ministerium vragede det Forlig, som der den Gang faktisk var Enighed om mellem et Flertal i begge Rigsdagens Ting, i alt Fald dets Hovedtræk — at Gennemførelsen af Forliget forhindredes af Chefen for det daværende Ministerium. Jeg skal selvfølgelig ikke fordybe mig yderligere deri, det ligger ikke for, jeg nævner det kun, fordi Følgen af, at dette Forlig, der den Gang var saa nær ved at komme til Gennemførelse — med Løsning af mange flere Spørgsmaal, end der blev løst i 1894 og med Udsigt til langt større Tilslutning end den, som vandtes i 1894 — var, at den Bevægelse, som da var under Opkomst omkring i Landet, og som særlig forenede sig ved det store Møde i Friens Bøge den 27de Maj 1893 og har faaet Navn af „Agrarbevægelsen“, da fik et stærkt Skub fremad. Der er en anden Omstændighed, som det for mig særlig kommer an paa at drage frem ved denne Lejlighed, og det er, at det er mig bekendt, at der paa et bestemt Tidspunkt, omtrent ved Terminstiden Juni 1893, fra alvorlige Mænds Side blev gjort store Anstrengelser for at bevæge Chefen for det daværende Ministerium til at overtage Ledelsen af denne Bevægelse, det vil sige ved at gøre imødekommende Skridt. Det vilde man ikke. Det er bekendt nok, at man ikke vilde vise en saadan Imødekommen, som der allerede den